

Phẩm 10: THƯỜNG - VÔ THƯỜNG

Bấy giờ, trong đại chúng có Bồ-tát tên Quán Kiến Vô Thường đứng dậy, trích bày vai phải, gối phải quỳ sát đất, chấp tay thưa Phật:

–Lành thay! Lành thay! Bạch Thế Tôn! Xin Thế Tôn hãy mau giảng nói nghĩa này. Chánh pháp của chư Phật không thể nghĩ bàn. La-hán, Phật-bích-chi không thể nào theo kịp. Vốn nó không có chân tánh, không thể cùng tận. Như Lai hiện thân ra một vào một, biến hóa đủ cách, khi làm nát thân xá-lợi, hoặc giữ toàn thân xá-lợi, hoặc ẩn mất không hiện, hoặc lưu hành khắp trong thế gian, hoặc hiện cảnh giới một Đức Phật, hoặc hiện ở rất nhiều cảnh giới chư Phật, thần thông biến hóa, đạo lực tự tại, kỳ lạ đặc biệt như cõi hư không. Thường cũng là vô thường, vô thường cũng vô thường. Trụ cũng vô trụ, vô trụ cũng vô trụ. Biến đổi chẳng phải một. Nguyên muốn nghe Như Lai giảng nói về nghĩa thường, vô thường. Như ngày nay con ở trong cửa địa là thường hay vô thường?

Khi ấy, Đức Thế Tôn bảo Bồ-tát Quán Kiến Vô Thường:

–Nay Ta hỏi ông, ông hãy đem tánh chân thật để trả lời cho Ta.

Thế nào, này Tịch tánh tử! Sắc là thường phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Sắc là vô thường phải không? Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Sắc chẳng phải thường, chẳng phải vô thường phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Thế nào, này Tộc tánh tử! Sắc là hữu dư phải không? Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Sắc là vô dư phải

không? Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Sắc là hữu dư, vô dư phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Sắc chẳng phải hữu dư, chẳng phải vô dư phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Phật

dạy:

–Tộc tánh tử! Thọ, tưởng, hành, thức là thường phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Thọ, tưởng, hành, thức là vô thường phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Thọ, tưởng, hành, thức là thường, là vô thường phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Thọ, tưởng, hành, thức chẳng phải thường, chẳng phải vô thường phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn hỏi:

–Thọ, tướng, hành, thức là hữu dư phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Thọ, tướng, hành, thức là vô dư phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Thọ, tướng, hành, thức là hữu dư, vô dư phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Thọ, tướng, hành, thức chẳng phải hữu dư, chẳng phải vô dư phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Phật hỏi Bồ-tát Quán Kiến Vô Thường:

–Niết-bàn là tịnh phải

không? Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Niết-bàn là bất tịnh phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Đức Thế Tôn

hỏi:

–Niết-bàn là tịnh, bất tịnh phải không?

Trả lời:

–Thưa không.

Phật bảo Bồ-tát Quán Kiến Vô Thường:

–Thật tánh của Niết-bàn thật sự trụ ở chỗ nào?

Trả lời:

–Trụ mà không có chỗ trụ.

Phật hỏi:

–Phi hữu chúng sinh, phi vô chúng sinh phải không?

Trả lời:

–Thưa

không. Phật

dạy:

–Duyên vị đoạn từ năm tụ tánh cho đến ba mươi bảy phẩm, không, vô tướng, vô nguyện.

Duyên vị đoạn không lìa, chẳng phải không lìa, không sinh chẳng phải không sinh, cho nên trụ mà không có chỗ trụ.

Vì sao? Vì tánh tự nhiên là không. Đây không, kia không, trong không, ngoài không, Niết-bàn không, Như Lai xuất hiện nơi đời năm trước không thấy có sinh diệt chấp đoạn, không thấy có định có loạn, không thấy trì giới phạm giới, không thấy có nhãn có sắc, không thấy tinh tấn biếng trễ, không thấy có phiền não định tâm, không thấy có ngu si trí tuệ, không thấy có ý thức tư tưởng, không thấy đạo – tục - Ba-la-mật, không thấy cõi Phật thanh tịnh, không thấy tịnh tu đạo tràng, không thấy có chúng sinh đoạn cấu. Đó gọi là Bồ-tát trụ mà không có chỗ trụ.

Khi ấy, Đức Thế Tôn nói kệ:

*Phạm hạnh tâm
thanh tịnh Phá trừ cảnh
giới ma*

*Sức nhãn đạo vô
thượng Yên định không
nghĩ bàn. Ta từ vô số kiếp*

*Luôn trụ không chỗ
trụ Một lòng nhập không
tuệ*

*Thân trang nghiêm các
tướng. Đương lai Tịch tán tử*

Và những người

*hiện tại Sẽ trụ không
chỗ trụ*

*Hiểu tánh thường vô
thường. Các trần các
chướng ngại Hoại nghiệp
thiện của Ta Rửa sạch hết
trần cấu*

Như vàng không tỳ vết.

Tuệ là tướng thế
gian Hường dẫn người
mất mù Khiến cho
người ngu si Hiểu rõ
pháp chân như. Đạo
nhân duyên vô vi
Thông đạt sáu thân
thông Kho đại pháp vô
tận

Ban bố người
thấp kém. Thích thọ
ba giải thoát Ba đời
không chấp trước
Hiện tại tất cả pháp

Hết cấu, nhập
định Phật. Đại tuệ
quang Như Lai Đoạn trừ
pháp nghi ngờ Tướng si
trong lặng tịnh Hiểu đạo
không, vô thường. Bao
nhiều người cho thường
Đính chặt trong sinh tử
Không lìa pháp hữu vi

Bị phiền não
trói buộc. Pháp sáu
độ ba tuệ Châu báu
và vợ con

Dứt ái không
thương tiếc Xuất gia đạt
thành đạo. Người có
niệm thiện, ác Những
hạng sơ, trung, hạ

Luân chuyển trong

năm đường Tánh sinh diệt
không thật.

Khổ vốn vô lượng số
Đời đời không
dừng nghỉ Trống pháp
vang ngàn cõi Chấn
động cảnh giới ma.
Loài quần sinh các
ngươi Nương tựa sáu
thần thông Thân tùy
theo tâm niệm

Đến chỗ không
chướng ngại. Năm tháng
tu đạo hạnh Ngày đêm
không trái thời Chứa
đức như Tu-di

Thành tựu chứng
quả Phật. Sinh diệt như
huyễn hóa Cũng như
bóng trong gương Thọ
nhập ba mươi sáu

Nhập định mới thành
tựu đạo. Tánh chân thật
Như Lai

Không nhiễm không
chấp trước Hành từ vượt bảy
độ

Các báu
tự anh lạc. Ba
mươi hai ức kiết

Trời buộc
không thể mở Cốt
dùng kiếm trí tuệ

*Chặt dứt không còn
gì. Lại lấy tám giải
thoát Như vị pháp
cam lồ*

*Để kẻ khát ái kia
Sung mãn không
còn nghĩ. Xưa Ta chưa
thành thiền Luôn ở
trong ngũ si*

*Kết chặt bốn
điên đảo Cầu giải
thoát khó được.
Nhập bốn vô ngại
thiền Tự tại không sợ
sệt*

*Định tâm ý
vững chắc Tận đời
không tái sinh.*

Khi Đức Thế Tôn nói kệ xong, có tám mươi bốn ức chúng sinh phát tâm cầu đạo quả Chánh chân vô thượng, đối với tín hành không thoái chuyển.

